

Informacja o działalności komitetu naukowego/ problemowego PAN w 2018 r.

(sporządzana w wersji elektronicznej; forma tradycyjna do uzgodnienia z właściwym adresatem)

Adresaci:

Wydział III PAN

(koordynujący działalność komitetu naukowego/ problemowego objętego zakresem działania Wydziału)

Gabinet Prezesa PAN

(w zakresie działalności komitetu problemowego przy Prezydium PAN)

Termin: 31.01.

I. Informacje ogólne

Komitet Geofizyki PAN

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu:

- Prezydium Komitetu składa się z przewodniczącego, jednego zastępcy, czterech członków oraz sekretarza naukowego
- zestawienie liczbowe: liczba członków ogółem 46, w tym członkowie PAN 7;
- zatrudnionych w (jako głównym miejscu pracy): jednostkach PAN 28, szkołach wyższych 15, instytutach badawczych¹, pozostałych 3;
- komisje, sekcje lub zespoły (nazwy, przewodniczący); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu. BRAK KOMISJI

I.2. Zakres działania Komitetu.

Fizyka Wnętrza Ziemi, Fizyka Atmosfery, Hydrologia i Hydrodynamika, Geofizyka Stosowana

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, telefon do kontaktów.

prof. dr hab. Renata Romanowicz, Instytut Geofizyki PAN, ul. Księcia Janusza 64, 01-452 Warszawa, 22 6915 852;
Romanowicz@igf.edu.pl

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym zebrania z referatami naukowymi).

Odbyły się 2 posiedzenia plenarne Komitetu.

Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 24.05.2018 (czwartek), w godz. 11-15.

Posiedzenie miało miejsce w gmachu Fizyki UW, w Sali Rady Wydziału Fizyki.

W Posiedzeniu uczestniczyło 25 członków KG oraz zaproszeni goście. Posiedzenie otworzył przewodniczący KG prof. Szymon Malinowski. Następnie nastąpiła ceremonia wręczenia dyplomu i odznaki członka zagranicznego Polskiej Akademii Nauk Prof. Piotrowi Flatau przez v-prezesa PAN, prof. P. Rowińskiego.

Prof. Flatau wprowadził w temat referatu, wygłoszonego przez dra Dariusza Baranowskiego z Instytutu Geofizyki PAN pod tytułem "O cyklonach tropikalnych". W szerokiej dyskusji wzięli między innymi udział prof. Niewodniczański, prof. Nastula, prof. Jeleńska-Teisseyre, prof. Lasocki i prof. Głowacki. Do ciekawszych tematów dyskusji należały praktyczne metody zatrzymania huraganów.

---

¹ instytuty badawcze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

Członkowie Komitetu dyskutowali nad nowym podziałem dyscyplin naukowych planowanym do wprowadzenia wraz z nową Ustawą o Nauce i Szkolnictwie Wyższym. W dyskusji brali udział m.in., prof. Nastula, prof. Malinowski, prof. Haman, prof. Lasocki, prof. Teisseyre. Na wstępie prof. Nastula zauważyła, że geodezja zniknęła z wykazu dyscyplin, została włączona do inżynierii lądowej. Prof. Malinowski zaproponował powołanie grupy w sprawie przygotowania stanowiska KG do nowego wykazu dyscyplin, mimo, że już nie da się go zmienić. Prof. Haman zadał pytanie jak inne środowiska naukowe odnoszą się do tego projektu. W odpowiedzi prof. Malinowski stwierdził, że brak konstruktywnych komentarzy.

Prof. Malinowski przedstawił informację o ewaluacji Komitetu Geofizyki PAN. Na tle innych komitetów Wydziału III KG zajmuje dobrą pozycję, lecz należałoby zwrócić uwagę na poprawienie widoczności KG, np. poprzez uwzględnianie go przy organizacji konferencji.

Dyskusja i głosowanie nad Stanowiskiem Komitetu Geofizyki PAN w sprawie obecnej zmiany klimatu była ostatnim punktem programu posiedzenia. Stanowisko to zostało zredagowane przez prof. Piskozuba, z pomocą prof. Malinowskiego oraz prof. Romanowicz. W dyskusji nad stanowiskiem KG wzięło udział wielu członków KG, m.in. prof. Haman, prof. Niewodniczanski, prof. Zuberek, prof. Piskozub, prof. Jeleńska i prof. Jania. W szczególności zwrócono uwagę na niespotykaną dotychczas szybkość wzrostu temperatury i wynikającą z tego bezprecedensową szybkość zmian zachodzących w środowisku naturalnym. Prof. Majdański zauważył, że procesu tego nie można zatrzymać, ale można próbować go spowolnić i adaptować się do nadchodzących zmian. Prof. Niewodniczanski zwrócił uwagę na konieczność intensyfikacji działań zaradczych, a prof. Flatau poparł stanowisko KG w przedstawionym brzmieniu.

Przeprowadzono głosowanie jawne nad stanowiskiem KG w sprawie ocieplenia klimatu. 21 osób było za, a trzy wstrzymały się od głosu.

Drugie posiedzenie odbyło się w dniu 13.11.2018 (wtorek), godz. 10-15 w sali 213 Instytutu Geofizyki PAN przy ul. Ks. Janusza 64, Warszawa.

W Posiedzeniu uczestniczyło 32 członków KG oraz zaproszeni goście (27 osób). Posiedzenie otworzył przewodniczący KG prof. Szymon Malinowski. Posiedzenie składało się z dwóch sesji. Pierwsza sesja poświęcona była Jubileuszowi 100-lecia urodzin prof. Stanisława Michnowskiego.

Sesja ta rozpoczęła się od wspomnień prof. Iwony Stanisławskiej oraz prof. Zbigniewa Kłosa z CBK PAN. Następnie Prof. Earle W. Williams, z Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA, wygłosił wykład na temat historii badań elektryczności atmosferycznej i ich roli w rozwoju nauk o Ziemi.

Sesja II poświęcona była głównie dyskusji o ustawie Konstytucja dla Nauki i nowemu podziałowi dziedzin nauki i dyscyplin naukowych wprowadzonym wraz z nową ustawą. Zwrócono uwagę na konieczność sprawdzenia jakie czasopisma zostały włączone do spisu publikacji, które należałoby jeszcze włączyć i jakie dyscypliny należałoby im przypisać. Zaapelowano do członków Komitetu o wzięcie udziału w sondażu internetowym MNiSW na ten temat.

II.2. Posiedzenia prezydium Komitetu (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym posiedzenia z referatami naukowymi).

Odbyły się 2 posiedzenia prezydium Komitetu. Pierwsze posiedzenie odbyło się 8 marca 2018. Poświęcone było omówieniu spraw związanych z przygotowaniem stanowiska KG w sprawie zmian klimatu oraz dyskusji nad punktacją czasopism, m.in., zwiększeniem punktacji Ministerstwa dla Acta Geophysica. Drugie posiedzenie odbyło się 13 listopada 2018. Na posiedzeniu dyskutowane były plany działalności Komitetu Geofizyki w 2019 roku.

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (liczba, w tym posiedzenia z referatami naukowymi) . _

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1 Konferencje naukowe zorganizowane/ współorganizowane przez Komitet lub organizowane pod patronatem Komitetu:

Liczba ogółem ...2

w tym:

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorgani- zatorzy, patronat	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
		krajowa	między- narodowa	ogółem	z zagranicy		
SEISMIX 2018 17-22. 06. 2018 Kraków	IGF PAN, ING PAN, Komitet Geofizyki PAN, GEO PLANET PAN		tak	99	78	63+48	10 000
Applied Geophysics 2018 28-29.06. 2018 Kraków	IGSMiE PAN, AGH, GIG, KG PAN		tak	88	8	24+36	0

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych

III.2 Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej.

Organizowana co 2 lata konferencja z cyklu „International Symposium on Deep Seismic Profiling of the Continents and their Margins” (SEISMIX) tematycznie związana jest z zastosowaniem metod sejsmicznych (zarówno aktywnych, jak i pasywnych) do obrazowania budowy geologicznej i procesów zachodzących we wnętrzu Ziemi, co wpisuje się w jeden z głównych nurtów badań reprezentowanych przez Komitet Geofizyki. Fakt przyznania Instytutowi Geofizyki oraz Instytutowi Nauk Geologicznych PAN organizacji 18-tej edycji tej prestiżowej konferencji należy uznać za duże wyróżnienie i docenienie wartości prac badawczych realizowanych w Polsce. Od lat Instytut Geofizyki PAN jest wiodącym w kraju i Europie Centralnej ośrodkiem zajmującym się głębokimi badaniami sejsmicznymi. Dyskutowane zagadnienia dotyczyły także geologii regionalnej oraz integracji geofizyki i geologii, co jest przedmiotem badań Instytutu Nauk Geologicznych PAN. Spośród 99 uczestników konferencji, 78 stanowili uczestnicy zagraniczni (wśród nich światowej klasy naukowcy), dzięki czemu konferencja była znakomitą okazją dla uczestników na zapoznanie się z najnowszymi wynikami badań naukowych wiodących ośrodków naukowych, ale przede wszystkim szansą na poszerzenie sieci kontaktów i nawiązanie współpracy międzynarodowej.

Było to szczególnie istotne dla licznej reprezentacji młodych naukowców (doktorantów). Prezentowane wyniki badań dotyczyły rejonów z całego świata (m.in. Polski, Niemiec, Hiszpanii, Japonii, Australii, Brazylii czy Nepalu oraz obszarów polarnych). Tym samym hasło przewodnie konferencji – „Seismology between the Poles” okazało się w pełni uzasadnione. W trakcie konferencji zorganizowano także dyskusję panelową pod auspicjami projektów EPOS i SERA, dotyczącą sposobu archiwizacji i udostępniania wyników głębokich sondowań sejsmicznych w Europie.

Konferencja „Applied Geophysics, zorganizowana w Krakowie, miała na celu rozpowszechnianie informacji na temat najnowszych technik i zastosowań geofizyki w przemyśle. Głównymi tematami konferencji były: Geofizyka inżynierska, Geofizyka górnicza, Geofizyka środowiskowa, niekonwencjonalna geofizyka: hydrogeofizyka, archeogeofizyka, geofizyka drogowa, nowe podejścia i studia geofizyczne, własności Masy Glebowej, Kamiennej i Skalnej, modelowanie numeryczne w inżynierii lądowej i górnictwie. W szczególności, wygłoszone referaty dotyczyły, m.in., oprzyrządowania i sprzętu geofizycznego, zaawansowanych technologii terenowych, techniki akwizycji danych sejsmicznych, oceny zagrożeń górniczych (mikro sejsmiczne, sejsmoakustyczne i sejsmologiczne), geofizycznej identyfikacji zanieczyszczeń na terenach górniczych i pokopalnianych, wpływu sejsmiczności indukowanej itp.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

Członkowie KG: Krzysztof Haman, Szymon Malinowski, Krzysztof Markowicz, Jacek Piskozub, Renata Romanowicz są członkami Rady Naukowej portalu popularyzującego wiedzę „Naukaoklimacie.pl”, który to portal został laureatem konkursu MNISW oraz PAP „Popularyzator Nauki” w roku 2017 w kategorii „zespół.

Członkowie Komitetu (prof. Szymanowski oraz Prof. Romanowicz) wzięli udział w XXII Festiwalu Nauki w Warszawie 29 września 2018, w debacie „Globalne ocieplenie - różne perspektywy”.

Komitet Geofizyki PAN objął także Patronatem nad XI Ogólnopolskie Warsztaty Geofizyczne Geosfera 2018, w których uczestniczyli doktoranci i studenci nauk o Ziemi z całej Polski.

Prof. Szymon Malinowski wygłosił referat na towarzyszącym konferencji klimatycznej COP 24 międzynarodowym sympozjum pt. “Safeguarding Our Climate, Advancing Our Society, 10 grudnia 2018 w Katowicach, organizowanym przez PAN, CNRS i Papieską Akademię Nauk.

Członkowie Komitetu, m.in. Piotr Głowacki, Jan Golonka, Marek Grad, Krzysztof Haman, Marek Lewandowski, Szymon Malinowski, Krzysztof Markowicz, Jacek Piskozub, Renata Romanowicz, Paweł Rowiński, Waldemar Walczowski aktywnie udzielali się w mediach komentując aktualne zdarzenia związane ze zjawiskami oraz procesami geofizycznymi, udzielając wywiadów i prowadząc wykłady popularno-naukowe.

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych (z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii); formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytutami naukowymi Akademii na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/ problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

V.2 Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym.

V.2.1. Ekspertyzy²: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis).

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (wykaz).

KG podjął uchwałę dotyczącą **stanowiska Komitetu w sprawie obecnej zmiany klimatu**.

Stanowisko KG zostało umieszczone na stronie internetowej Komitetu Geofizyki

http://www.kgeof.pan.pl/images/stories/pliki_2018/Stanowisko_Komitetu_2018.pdf.

Stanowisko było komentowane w mediach (Gazeta Wyborcza, TVN 24, portale popularno-naukowe), powoływano się na nie w dyskursie publicznym.

V. 3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis).

VI. Działalność wydawnicza

VI.1

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji:	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
		- drukowanej		
Wydawnictwa ciągłe (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	1) Przegląd Geofizyczny	drukowane	30 ark/400	0
	2) Acta Geophysica	wersja elektroniczna	87,7 ark	50000,00
Wydawnictwa zwarte (np. monografie, materiały pokonferencyjne, inne)	1)			
	2)			
	3)			
Pozostałe publikacje	1)			
	2)			
	3)			

² Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

VI.2. Omówienie działalności wydawniczej Komitetu w roku sprawozdawczym.

1. Przegląd Geofizyczny: wydano 2 łączone numery o łącznej objętości ok. 30 arkusza wydawniczego i nakładzie 400 egzemplarzy pojedynczego numeru. Koszt wydania ok. 12 000 PLN, wydawca – Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

2. Acta Geophysica: wydano 6 numerów, o łącznej objętości 87,7 arkuszy wydawniczych w wersji elektronicznej. Koszt wydania 133 673, 30 zł, udział Komitetu Geofizyki PAN 50 000 zł, wydawca - Dział Informacji i Wydawnictw Naukowych IGF PAN i Komitet Geofizyki PAN we współpracy wydawniczej z wydawnictwem Springer.

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

Współpraca Komitetu z organizacjami międzynarodowymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (m.in. pełnienie przez Komitet funkcji komitetu narodowego ds. współpracy z organizacjami naukowymi, współpraca z innymi międzynarodowymi organizacjami naukowymi, udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów itp. międzynarodowych organizacji naukowych.

Udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów:

1. dr hab. inż. Piotr KRZYWIEC - członek American Association of Petroleum Geologists (AAPG) jestem członkiem AAPG Committee for History of Petroleum Geology, a w 2016 r zostałem nominowany jako kandydat na AAPG Vice-President for Regions.
2. prof. dr hab. Marek LEWANDOWSKI - członek Science Advisory Board Researching Fracking in Europe (Uniwersytet w Durham, Wlk. Brytania)
3. prof. dr hab. Szymon MALINOWSKI Członek ETC European Turbulence Conference Committee (EUROMECH)
4. prof. dr hab. inż. Jerzy NIEWODNICZAŃSKI – członek Komitetu Naukowo-Technicznego (STC) EURATOM
5. prof. Renata J. Romanowicz, członek IFAC Technical Committee 8.3
6. prof. Szymon Malinowski, członek Komitetu Narodowego do Spraw Współpracy z IUGG.

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (opis)

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu.

..Warszawa.....dnia...29.01.2019 r.

Prof. dr hab. Szymon Malinowski
(Przewodniczący Komitetu)

Prof. dr hab. inż. Renata Romanowicz, 22 6915 852.

(Imię i nazwisko, nr telefonu osoby sporządzającej informację)